

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	K 24—	celo leto naprej:	K 22—
pol leta	pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	četrt leta	6—	četrt leta	550
na mesec	na mesec	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v priliku levo), telefon št. 34.

Izbaja vsak dan svojo izdajo dostavlja na prejemnika.

Inserti veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačilo naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne opla.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	celo leto naprej:	K 30—
pol leta	13—	pol leta	11—
četrt leta	6-50	četrt leta	550
na mesec	2-30	na mesec	190

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma, Upravištvu (spodej, dverice levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 33.

Vojska ali mir?

V stari zvestobi — vse za Avstrijo!

Nastale so razmere, vsled katerih bo avstrijsko cesarstvo morda primorano poseči po orožju. Ob sebi je umljivo, da izginje v takem položaju vsa politična nasprotja in da stoji vse prebivalstvo krepko in enodušno na strani domovine, v stari že neštetokrat dokazani zvestobi do cesarja in do države. Srbija ni dala zadovoljenja, ki ga je naša država zahtevala po vsi pravici. Naj se zdaj zgodijo kar hoče, z vsemi drugimi narodi vred bomo tudi Slovenci z navdušenjem izpolnjevali vse svoje patriotične dolžnosti. Za našo monarhijo se je pričela nova velika doba, morda stojimo pred svetovnozgodovinskimi dogodki, najbolj razveseljivo pri tem je dejstvo, da smo vsi navdani enega duha; vse za Avstrijo!

Vojske še ni!

Ob uri, ko pišemo te vrste, še ni nastopilo vojno stanje in je še vedno lahko mogoče, da se nasprotje med Avstrijo in Srbijo mirnim potom poravnava.

V soboto so bile le pretrgane diplomatske zveze. Srbski ministrski predsednik Pasić je podal na avstrijski ultimatum odgovor, ki ni zadovoljiv, nakar so bile takoj prekinitve diplomatske zveze in je avstrijski poslanik baron Giesl takoj z vsem diplomatskim osebjem zapustil Belgrad.

Srbska vlada je, še predno je dala odgovor na avstrijsko noto, storila korake, ki pričajo, da se je zavedala, da njen odgovor ne bo zadovoljiv. Sklenila je namreč, da se ves dvor in vsa državna uprava umakne iz Belgrada v notranjost Srbije in je obenem mobilizirala celo armado.

Splošna sodba je, da bi se bil Pasić sam rad zlepa poravnal, da pa je bil vpliv armade večji, kakor njegova moč. Odločili so menda oficirji, ki vodijo »Narodno obrano«, ki so tudi javnost razburili proti vladi, dasi do zadnjih dni ni bilo v Belgradu opaziti niti najmanjšega navdušenja za vojno in je bil ves svet prepričan, da pride do mirne poravnave. Tudi politične stranke so bile za poravnavo. V petek pa je »Narodna obrana« začela s svojo agitacijo, češ, da Rusija

že mobilizira proti Avstriji in da je vsako oboroženo postopanje proti Srbiji izključeno. Uradno se je razglasilo, da pripravljata Rusija in Francija ostre korake proti Avstriji, listi, ki so v zvezi z »Narodno obrano« pa so raznesli napačno vest, da je ruska vlada zahtevala, naj Srbija mobilizira. Že ti listi so razburili občinstvo, končno pa so še oficirji z javnimi govori nahujskali množico tako, da je šla demonstrirati za vojno pred kraljevsko palačo. Tako se je v kratkem času miru ugodno razpoloženje premenilo v bojevitost in je zmagovalo mnenje, da sme Srbija računati na podporo Rusije in kljubovati avstrijskim zahtevam.

Diplomatična zveza je torej med Avstrijo in Srbijo pretrgana in dani so pogoji za začetek vojne. Toda vojska še ni napovedana in sovražnosti se še niso začele.

Izredne odredbe.

Z ozirom na vojno nevarnost je vlada izdala celo vrsto odredb, da ž njimi zagotovi notranjo varnost v državi. Izdanih je bilo na podlagi paragrafa 14. državnega osnovnega zakona pet cesarskih naredb in nekaj ministrskih naredb, ki so takoj stopile v veljavo.

Cesarske naredbe izročajo v prvi vrsti pravice politične uprave najvišjemu zapovedniku v Bosni, v Hercegovini in v Dalmaciji, ministrske odredbe pa razveljavljajo začasno določbe državnih osnovnih zakonov glede osebne svobode, glede hišne pravice, glede zborovalne pravice, glede pisemske tajnosti in glede tiskovne svobode, ustavljajo delovanje porotnih sodišč, omejujejo določbe o potnih listih, podreja civilne osebe zaradi kaznivih delov vojaški oblasti in uveljavljajo zakon o vojaški služnosti.

Zaeno je vlada z najvišjim privojenjem zaključila sesijo državnega zbora, tako da izgube vsi državni poslanci imuniteto in so zaključena tudi zasedanja deželnih zborov dalmatinskega, kranjskega, goriškega, moravskega, gornjeavstrijskega, nižnjavstrijskega, šlezjskega in štajerskega, tako da so tudi deželni poslanci izgubili imuniteto.

Podobne odredbe so bile izdane tudi na Ogrskem ter v Bosni in Hercegovini.

Ukaz vsega ministrstva, s katerim se odredjuje izjeme od obstoječih zakonov, je datiran z dne 25. julija t. l. in se glasi:

Na podstavi zakona z dne 5. maja 1869. l. (drž. zak. št. 66) se vsled sklepa vsega ministrstva, izprošivši Najvišje odobrilo, temeljem člena 20 državnega osnovnega zakona o občinah pravica državljanov z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 142), začasno razveljavljajo določila členov 8, 9, 10, 12 in 13 tega državnega osnovnega zakona v vseh kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

S tem nastopijo vse v §§ 3 do 7 zakona z dne 5. maja 1869. l. (drž. zak. št. 66), navedene posledice.

Pri kaznovanju prestopkov zoper v teh paragrafi obsežene ukaze in prepovedi ter zoper odredbe in določila, ki so jih izdala oblastva v njih izvršitev, in zoper policijske ukaze, izdane na podstavi § 8. tega zakona, naj se uporabljajo določila § 9. tega zakona.

Nadalje je ministrstvo izdalo ukaz, s katerim se prepovedujejo na Srbskem izhajajoče tiskovine in odredjuje revizijo od tam dohajajočih neperijodičnih tiskovin.

Končno je ministrstvo izdalo ukaz, da je vojni dožnostni podvrženim Avstrijem prepovedano prestopiti mejo v smeri proti inozemstvu.

Za najširše kroge občinstva so posebno važne odredbe glede poštnih pošiljatev. Določeno je med drugim: Pristojna cesarska varnostna oblastva so pooblaščenca, vse poštno pošiljatev vsake vrste na poštah vsakšak pregledovati po uradnih, ki so za to pravilno legitimirani, in pošiljatev brez navedbe vzrokov dati zapleniti ali odpreti.

Na posebno zahtevanje cesarskega varnostnega oblastva se morajo na poštne uradih z manjšim prometom oddane ali v izročitev dohajajoče poštno pošiljatev odkazati drugemu poštному uradu, da jih eventualno pregleda odposlanec cesarskega varnostnega oblastva.

Vse pošte so dolžne poštno pošiljatev, ki jih predstojna oblastva ter cesarska varnostna oblastva določno oznamenijo, začasno izključiti od odprave in vročitve in jih imeti pripravljene na razpolaganje pristojnim cesarskim varnostnim oblastvom.

Vse pošte so dolžne vse poštno pošiljatev, o katerih se po pravici domneva, da so v stanu škodovati vojaškim interesom, predložiti poštnemu in telegrafskemu ravnateljstvu, ki mora nemudoma poizvedeti odredbo pristojnega cesarskega varnostnega oblastva.

Pisma z vrednostjo in paketi z napovedano vrednostjo nad 100 K ostanejo hranjeni na pošti dotle, da se odloči o zaplenbi, in se izroče cesarskim varnostnim oblastvom šele tedaj, če so bili zaplenjeni.

Pisma z vrednostjo in paketi z napovedano vrednostjo nad 100 K se smejo odpirati le v navzočnosti uradnika poštnega urada, ki se mu je to naročilo, s previdnostmi, predpisanimi v poštnem prometu za odpiranje takih pošiljatev.

Poštno pošiljatev vsake vrste, ki se izroče cesarskim varnostnim oblastvom, da jih zaplenijo ali odpro, naj poštni urad vpisuje po njihovih znakih v seznamek, ki ga je pisati v dveh izvodih. V izvorniku, ki ostane na poštном uradu, potrdi cesarsko varnostno oblastvo prevzete; kopija se izroči prevzemajočemu oblastvu.

Poštno pošiljatev vsake vrste, ki jih vrne cesarsko varnostno oblastvo poštnemu uradu, ko jih pregledajo ali odpro, naj zopet prevzame poštni urad ter to potrdi v kopiji seznamka.

Tako pošiljatev, ki so se bile odprle, mora cesarsko varnostno oblastvo uradno zapreti in opremiti z zaznamkom: »Odprla državna policija«.

S pošiljatkami, ki so došle poštnemu uradu nazaj od cesarskega varnostnega oblastva, se ravna po navadi.

Mobilizacija.

Cesar je odredil samo delno mobilizacijo armade in delno sklicanje črne vojske. Iz tega se sklepa, da mednarodni položaj vendar še ni do skrajnosti napet.

Nemčija in Avstrija.

Vsi nemški listi zastopajo odločno avstrijsko stališče v konfliktu s Srbijo in ne verjamejo, da bi Rusija v zvezi s Francijo začela kako večjo akcijo. Nemčija vztraja na stališču, da se naj Avstrija in Srbija med seboj poravnata, ne da bi se smel kdo tretji v to vtikati, a če bi se to zgo-

dilo, bi Nemčija izpolnila svojo zavestno dolžnost. Nemčija je francosko in rusko vlado obvestila o svojem stališču. Če pride med Avstrijo in Srbijo do obračuna, še ne sledi iz tega, da bo Rusija izvajala skrajne posledice iz tega, da je bilo njeno posredovanje na Dunaju odklonjeno. Ako pa seže Rusija po orožju, potem se bo polje bojnih dogodkov strahovito razširilo. Ako se čuti Rusija dovolj močno, potem je pač ne bo zadržati, a na vsak način ne pomeni stališče, ki ga zdaj zavzema Rusija, še skrajnosti. Pač pa je Nemčija na vse pripravljena.

Rusija na razpotju.

Dunaj, 26. julija. Ker ni nobenega dvoma, da hoče Avstrija svoje zahteve uveljaviti proti Srbiji tudi z orožjem, se trudi diplomacija z vsemi silami to borbo ločkalizirati. Zlasti francoska vlada se trudi, da bi se iz avstrijsko-srbskega spora ne razvila evropska vojska. Francija se boji svetovne vojne. Vse pa je odvisno od Rusije. Če bi Rusija mobilizirala, bi bila katastrofa gotova. Pariški in londonski kabinet se trudita, da bi zadržala Rusijo in tudi berlinski kabinet vpliva v tem smislu, a s kakim uspehom, se še ne ve. A ob Nevi so na delu tudi nasprotni vplivi in lahko se zgodi, da dosežejo uspeh. Mir evropski je odvisen od ruskega carja.

Skupen korak Francije in Rusije.

Dunaj, 26. julija. »Lokalanzeiger« poroča z Dunaja, da skupnega nastopa Rusije in Francije na Dunaju najbrže sploh ne bo, ker nima nič upanja na uspeh, zlasti ker se Angleška neče udeležiti te kampanje. Tu je vse prepričano, da ostane avstrijska akcija lokalizirana.

Aretacija vojvode Putnika.

Uradno se razglša, da je bil generalisimus srbske armade, vojvoda Putnik, ko se je, prišedši s svojo hčerjo iz Gleichenberga, pripeljal v Budimpešto, tamkaj aretiran. Putnik se je branil, a je bil razorožen. Interirali so ga na korpokomandi in mu naznanili, da ostane vjetnik za čas

LISTEK.

Za bolezen so toplice, za ljubezen jih pa ni!

Slike iz toplotskega življenja.

Spisal B. P.

(Dalje.)

»A, to je kaj drugega,« pokimal je Kavka in mi segel v roko, »če ste brali življenje svetnikov, potem seveda odpade vsak zloben namen in izgine vsak najmanjši sum o vaši poštenosti. Oprostite mi mojo gorečnost v izvrševanju težke in naporne službe, ki jo moram opravljati zdaj na stara leta, ko bi se že rad odpočil, če bi ne živel v tako žalostnih gmočnih razmerah.«

Kavkino cikanje sem takoj spoznal, zato sem segel v žep in dal varstvenemu organu svetlo krono. Obraz zaščitnika npravnosti in čistosti se je vidoma razjasnil.

»Gospod, vi ste prebлага duša,« vskliknil je. »Tu je moja roka: preje pojde zemlja iz tečajev, kakor bi imeli od mene pričakovati kake nepravilike, pa storite v naši občini, kar hočete, tudi če ne berete življenja svetnikov.«

Pristopil je bližje in mi potihoma, skoraj šepetaje, govoril:

»Saj nismo tako natančni in strogi, kot se vidi na prvi pogled. Marsikaj spregledamo, če vidimo, da imamo opravka z boljimi ljudmi — med katere štejem seveda tudi vas — in če so ti ljudje naše stranke in naše vere. Tem je dovoljeno, kar drugim ni, pri teh zatiseh. Če treba, oboje oči. Naj vam povem le slučaj. Zadnjič je bil tu neki fajmošter, še mlad, rdeč in lepo rejen. Kar veselo je bilo pogledati. Dolgčas si je prišel preganat k nam, pa si je iskal družine. Kmalu jo je našel. Slučajno ali pa neslučajno je prišla sem neka deklina tako-le s slamnikom in solnčnikom, drugače pa cela brenta, pa sta se koj spoznala in se dobro imela. Parkrat sem ju zasačil zvečer v samotni, a sem zatisnil obe oči, ker je bil gospod naše stranke in naše vere.«

Ko je pa ta gospod fajmošter odšel in je deklina še vedno tu ostala, ter sem jo opazil v družbi z mladimi moškimi, ki jih nismo nikoli videli v cerkvi, smo jo pa hitro pobasali in odgnali proč, odkoder je prišla. Naš kraj je katoliški, kot sem rekel, in ne trpimo, da bi še drugoverci delali pri nas greh in grdobije, ko jih že sami dosti.«

Kavkino postopanje in nazore sem v posameznostih in splošno

odobril. Izrekel sem samo upanje, da bo za svojo vestnost gotovo dobil zaslužen plačilo, saj so merodajni faktorji naklonjeni pravici in poštenosti.

Nato sva se razšla. Meni se je mučilo kositi. Kavka jo je pa ubral dalje po skrivališčih stikati po nekatolikih, ki se lahko odkupijo s krono, pa smejo početi še kaj drugega, kot pa brati življenje svetnikov z mladimi dekletki.

Ljubi Blaž!

Ne zameri, da se je to pismo tako raztegnilo. Nisem imel sicer tega namena, pa ker sem ti hotel povedati vse natanko, sem ti napisal toliko besedi.

Pozdravlja Te Tvoj prijatelj

Tone.

IV.

V Jelovini, 29. julija.

Predragi moj Blaž!

Vreme se kisa, obeta se dež, jaz pa sedim v svoji sobi in ti znova pišem.

V sobi na desno od mene prebiva žensko bitje. Nisem je še videl, ne vem, kakšna je, a da hoče obuditi pozornost na se, se mi zdi zato, ker ima vedno kake svoje hlače obešene skozi okno. Morda se ji ta del ženske obleke vidi nad vse znamenit in lep po svoji zunanji obliki, ali pa upa

opozoriti mimoidoče na veliko važnost ženskega bitja. Parkrat sem se naslonil na okno in zakašljaj, da bi jo morebiti privabil, pa ves trud je zastonj, ne prikaže se deva trdosrčna! Le njene hlače vise melanholično naprej in le zdaj, ko piha jug, so se veselo zamajale v njem.

Na levo stran mojega bivališča se je predsončnim naselil par, mlad, svež in še otročji. Ponoči sem krasno zaspal, sanjalo se mi je o črnolaski, ko se pa zbudim, zaslišim govorjenje skozi slaba vrata, ki vodijo iz moje v ono sobo, a so zaklenjena.

»Oh, moj ljubi Feliks,« zdihoval je ženski glas, »kako te ljubim, kako srčno te imam rada! Oh, kako si dober, ti koštrunček, ti bacek, ti duša, ti moje vse! Oh, ljubi Feliks, kako sem srečna, da te imam, da te morem ljubiti, da morem od tebe biti ljubljena!«

Zjutraj sem šel ob navadni uri v kopel. Karabidajdik me je graciozno pozdravil in napravil kompliment, kot bi imel škofa pred seboj. Vprašal me je po cenjenem razpoloženju, in še predno sem mu odgovoril, naznanil, da je bil prejšnji večer pri veseli vdovi, ki da je parkrat vprašala po meni, kako da me ni in da me je on zaobljubil, da pridem drugi večer tja.

»Danes imamo kapitalne novosti v kopeli,« rekel je Karabidajdik nato, »dva velikana, da svoj živ dan še

nisem videl takih, mož in žena namreč. Tako sta težka, da smo jima morali napraviti postelji na traverze. Dobro, da sta štirinajst dni preje naznanila svoj prihod in svojo obilnost, da si je kopališka uprava mogla pravočasno oskrbeti te izredne postelje. Mož je bil enkrat že v sodni preiskavi zaradi prestopka proti varnosti življenja, ker je pohodil avtomobil in s svojo velikansko nogo pomelkal nekega otroka. Ko sta velikana stopila v bazen, vzdignila se je voda za par centimetrov, da bi nam bil neki pritlikavec, ki je doslej ravno komaj molil gobček iz vode, skoraj utonil.«

Ker me je ta izredni kopališki pojav zelo zanimal — posebno če ga vidiš tako-le bolj malo oblečenega — šinil sem takoj po stopnicah v bazen. Mogočno sem v krepkem basu pozdravil: »Bog blagoslovi kopel,« nakar mi je ves zbrani zbor enodušno odzdravil. Bliskoma sem pregledal vse navzoče in res kmalu staknil velikana, ki sta tičala v kotu pri izviku in molela za pol metra nad drugimi iz vode. Njuni obrazi so mogočno razraščeni po dolgem in počez in bi lahko po dve krščanski glavi napravil iz njih, prsi ženske pa gotovo tehtajo svojih pet kil.

(Dalje prihodnjik.)

morebitne vojne. Njegovo hčerko so internirali v nekem hotelu.

Vojvoda Putnik — izpuščen.

Po obstoječih vojaških predpisih je vsakega častnika kakor tuje države, če je računati na vojno, prijeti in zadržati. Zaradi tega je bil tudi generalisimus srbske armade, vojvoda Putnik v Budimpešti prijet. Seveda se je to zgodilo z vsemi ozir na vojaško dostojanstvo vojvode Putnika. Vendar se je vojaška oblast odločila, da izpusti vojvodo Putnika in ga pusti odpotovati v Srbijo, ker neče srbski armadi vzeti njenega vrhovnega poveljnika. V tem postopanju avstrijske vojne uprave se zrcali tako izredno viteško mišljenje, da mora povsod napraviti najboljše.

Naziranje na Francoskem.

Pariz, 26. julija. V tukajšnjih političnih krogih so mnenja, da iz avstrijsko - srbskega konflikta ne nastane evropska vojna. Trdi se, da Rusija nima namena, iti za Srbijo do skrajnosti. Po vseh informacijah podurjenih krogov, vpliva Francija pomirjevalno na rusko vlado in je v tem smislu delal tudi Poincaré, ko je bil v Petrogradu.

Dunaj, 26. julija. S francoske strani se poročajo, da je neresnična vest o skupni demarši Francije in Rusije na Dunaju. Dunajsko francosko poslatništvo nima v tem oziru nobenih instrukcij. Francija nima namena, se za Srbijo eksponirati.

Nevtralna Romunska.

Bukarešt, 26. julija. Politični krogi so prepričani, da ostane Romunska v slučaju vojne nevtralna. Časopisje, ki je doslej pisalo proti Avstriji, piše zdaj proti Rusiji. Zlasti „Adaverul“ nastopa ostro proti Rusiji, češ, da Romunska ne bo delala politike drugih, ker ima svoje lastne cilje in je Rusija zadnja, ki bi drugim pomagala do uresničenja njihovih idealov.

Srbija mobilizira.

Dunaj, 26. julija. »Militärische Rundschau« poroča: Mobiliziranje cele srbske armade je v polnem teku. Zbiranje vojaštva se nadaljuje. Za vojne operacije določena armada se zbira po dolžih poročilih na prostoru med Kragujevcem, Kraljevom in Kruševcem. To je centralno ozemlje stare Srbije, kamor se stekajo pota iz cele Srbije. Na meji kraj Drine se koncentrirajo pri Valjevu in Utici sovražne čete, katerim se pridružujejo četaši.

Novi ruski poslanik v Beogradu.

Berolin, 26. julija. Za ruskega poslanika v Beogradu, na mesto pokojnega Hartviga, je imenovan knez Jurij Trubeckoj, doslej predstojnik oddelka za balkanske stvari v ministrstvu zunanjih del. Knez Trubeckoj velja za zmernega diplomata, ki Avstriji ni sovražen.

Črna gora mobilizira.

Cetinje, 26. julija. V petek je došla kralju Nikolaju brzojavka kralja Petra, naj Črna gora svojo armado mobilizira. Enako brzojavko je srbski prestolonaslednik odposlal. — Kronske svet je sklenil splošno mobilizacijo.

Rokavica je vržena.

Petrograd, 26. julija. V večerajšnji ministrski seji pod predsedstvom carja je vojni minister določeno izjavil, da je Rusija pripravljena na vse slučaje. Kolportira se nepotrjeni izrek carja: Rokavica je bila vržena, jaz jo pobrem.

Bolgarska — nevtralna.

Sofija, 26. julija. Ministrski predsednik Pašić je pustil po srbskem poslaniku vprašati, kako stališče zavzame Bolgarska glede avstro - srbskega konflikta. Vlada je odgovorila, da ostane Bolgarska nevtralna.

Petrograd, 26. julija. Tu mudeči se bolgarski oficirji so dobili poziv, naj se vrnejo na Bolgarsko. Ruski poslanik v Sofiji je bolgarski vladi sporočil, da smatra Rusija vmešavanje Bolgarske v avstrijsko - srbski konflikt za nedopustno.

Srbske priprave.

Belgrad, 26. julija. Na bosanski meji so vse utrdbe prirejane za obrambo. Donavska divizija je koncentrirana. Za poveljnika te divizije

je imenovan general Janković, predsednik »Narodne obrane«, katere razpust je zahtevala avstrijska nota. To imenovanje vzbuja največjo pozornost.

Kronske svet. — Cesarjev manifest.

Ljubljana, 27. julija. Ob 8. zvečer je dospela iz Lila brzojavka, da je grof Berchtold sporočil takoj, ko je izvedel za srbski odgovor, vsebino srbske note cesarju. Vršil se je nato kronske svet pod predsedstvom cesarja. Cesar je podpisal nato manifest »Mojim narodom«.

Zastraženje železniških prog.

Dunaj, 27. julija. Uradno se razglša, da je vojno ministrstvo odredilo strogo zastraženje železniških prog. Vojno ministrstvo svari občinstvo, da se ne bliža železniškim progam in da se naj ustavi na prvi poziv straž, ker imajo straže strog nalog, da sicer takoj rabijo orožje.

Italija za Avstrijo.

Italijanska vlada je obvestila avstrijsko zunanje ministrstvo, da bo v slučaju vojne med Avstrijo in Srbijo zavzemala prijateljsko, zavezniškemu razmerju z Avstrijo primerno stališče. Ta izjava je bila na Dunaju sprejeta s posebnim zadoščenjem, ker poleg odlično izkazane zavezniške zvestobe Nemčije priča, da je trozveza solidarna.

Lokaliziranje vojske.

Dunajski in graški listi poročajo, da se vrše med velesilami pogajanja zaradi lokaliziranja vojske med Avstrijo in Srbijo in da ta pogajanja obetajo ugoden uspeh.

Berolin, 26. julija. Tu se čuje, da hoče Nemčija izrabiti vse svoj vpliv, da bi se med velesilami doseglo sporazumljenje v namen, da ostane vojna lokalizirana.

Pariz, 26. julija. Francosko finančno ministrstvo je dalo na borzi razglasiti, da se trudi vlada za lokaliziranje avstrijsko - srbskega konflikta in da stoji tudi Angleška na tem stališču.

Pariz, 26. julija. Spricho velike razburjenosti na borzi je finančno ministrstvo razglasilo, da avstrijska nota Srbiji ni bila poprej dogovorjena med Avstrijo in med Nemčijo, marveč da Nemčija le odobrava to noto, ki pa sicer nima značaja ultimatumu.

Nova balkanska zveza?

Monakovo, 26. julija. »Bayerische Staatszeitung« poroča, da se je srbskemu ministrskemu predsedniku Pašiću baje posrečilo ustanoviti proti Avstriji novo balkansko zvezo, kateri bi poleg Srbije pripadale tudi Grška in Romunska.

Demonstracije v Parizu.

Pariz, 26. julija. Množica mladih Srbov je demonstrirala pred avstrijskim poslatništvom in vžgala črno-rumena zastavo. Policija je demonstrante razgnala, vlada pa je dala avstrijski vladi izreči zaradi tega dogodka, da ga obžaluje.

Odpotovanje srbskega poslanika.

Dunaj, 27. julija. V soboto ob 8. zvečer je prišel v stanovanje srbskega poslanika na Dunaju Jova Jovanovića funkcionar avstrijskega zunanjega urada ter mu izročil akreditivne listine in naznanilo, da so diplomatske zveze med Avstro-Ogrsko in Srbijo prekinjene. Srbski poslanik Jovanović je še zvečer ob 9. in 15 minut skupaj s srbskim generalnim konzulom dr. Dimitrijevičem odpotoval z bizovlakom v Italijo, od koder se vrne preko Soluna v Srbijo.

Vtisk v Sofiji. — Četaško gibanje v Makedoniji.

Sofija, 27. julija. V Sofiji vlada nad izbruhom sovražnosti med Avstro-Ogrsko in Srbijo veliko veselje. Politični krogi baje pripravljajo četaško gibanje v srbski Makedoniji.

Albanija.

Albanski notranji minister je poslal mednarodni kontrolni komisiji apel, v katerem poudarja, da albanska vlada nikakor ne more z malenkostnim kreditom, s katerim razpolaga, pomagati vsem beguncem, katerih je čez stotisoč in katerih beda je velika. Gre za človeško solidariteto. Mi apeliramo, pravi minister, na kontrolno komisijo za materialno podporo, apeliramo pa tudi na evropsko občinstvo, da poton časopisja pomagata nesrečnim beguncem. — Iz Drača poročajo, da se splošno tam ni nič izpremenilo. Razširjena je vest, da uporniki ne bodo najprej napadli Va-

loso, marveč da bodo šli v Mirdito, da prisilijo Miridite, ki so v Draču, da se vrnejo domov. Uporniki so ob reki Mati in korakajo proti Letu.

Mohika.

V San Jeronimo se je vršila velika bitka z vstaši, ki jih vodi Pacheco. Vlade čete niso branile svojih pozicij in se umikajo. Ogrožena so vsled tega predmestja San Angel, Coyacan, Malpam in pozicije v Flapanu in Xochimilco. Če se vstašem posreči, zasesti Pedregal, potem morejo vladnim četam onemogočiti pohod proti glavnemu mestu. Inozemci so zapustili vsa predmestja. Zdi se, da so uporniki dobili novo pomoč, toda tudi vladnim četam so prišle na pomoč nove čete. Splošna situacija je sledeča: Vlada smatra svoj mislijo le za začasno in hoče sporedovati mir. Kakor hitro izvrši to svojo nalogo, bo odstopila, če ne bo prej k temu prisiljena. Govori se, da je večina vstašev za mir, vendar pa ti ne morejo premagati bojevite manjšine. Največja nevarnost je maščevalnost vstašev. Tuje države skušajo spraviti na varno vse Mehikance, ki jih ogrožujejo vstaši. Najglavnejša točka pogajanj bo, da se priznajo državni dolгови in papirnati denar, ki so ga izdali za režima Huertovega, in pa novce, ki so jih dajali kovati vstaši. Vlade čete se boje poznejšega maščevanja vstašev.

Štajersko.

Iz Celja. Včeraj dopoldne je dospela sem posebna izdaja »Slov. Naroda«, ki nas je kratko obvestila o kritičnih dogodkih v Beogradu. Posebna izdaja je bila hipoma razprodana. Na vogalih so bili tudi že nabiti razglasi glede mobilizacije. Vključno so bile vse ulice polne občinstva, ki je živahno debatiralo o vojni. Splošno vlada zadoščenje, da se je neznoza napetost zadnjih dni končala in prebivalstvo ve, pri čem je.

Iz Vrača pri Podčetrtku. Dne 20. julija je zgorela hiša mežnarju Janezu Aplencu pri Sv. Filipu. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Drugi dan je bil pogorelec povrh še okraden za precejšnjo vsoto denarja. Orožništvu se je posrečilo zasačiti tatu; bil je to 15-letni dečko iz Trebeža.

Sodniška imenovanja. Pravosodni minister je imenoval avskultanta Štefana Voduška in dr. Iv. Jančiča za sodnika v področju graškega nadsodišča.

Iz Maribora. Da bi oškodovali Ruško koč S. P. D. pri Sv. Anehu na Pohorju, so zgradili mariborski Nemci na Pohorju takozvano »Marburger Hütte«. V zadnji »Marb. Zeit.« pa čitamo o občinstvu, ki obiskuje to nemško planinsko koč, sledečo pritožbo: »Obiskovalci vlačijo rjuhe in zglavnike iz sob v gozd in na moko, da se tam neženirano po njih valjajo; ponoči pa tudi tako zdelajo perilo, da je isto težko poškodovano. Celo pse jemljejo v postelje; po dnevi se valjajo po njih z blatnimi čevlji ali pa mečejo na sveže rjuhe moko in blatno obleko, mastne nahrbtnike itd. To je v resnici groba zahvala za gostoljubljen sprejem...« In o teh obiskovalcih nam vendar vedno zatrjuje »Marb. Zeit.«, da nas v družabni izobraženosti daleč, daleč prekašajo.

Sv. Križ pri Mariboru. Dne 23. t. m. je iz Dravske doline višje Maribora pridivilj K. Sv. Križu kmalu po 1. uri popoldne strahovit vihar, da najstarejši ljudje tukaj ne pomnijo hujšega. Vlekel je tako močan veter, da je poruval in polomil nebroj sadnih in gozdnih dreves, razkrival hiše, pometal žitne kope ter odnesel snopovje, pomandral koruzo in drugo setvino po njivah itd. Kmet Jakob Gradišnik ima 3—5000 K škode.

Drobne novice. V Janzevem vrhu se je zastupila s fosforjem 22-letna delavka Marija Verdnik. Poklicani zdravnik dr. Škof iz Ribnice ni mogel več dekletu pomagati in je umrlo. — Predstavljen je davčni praktikant Gvido Hörrigmann iz Konjic v Šoštanj. — Iz Maribora. Neka delavka je našla pri frančiškanski cerkvi 450 K denarja. O tem ni nikomur nič povedala, pač pa je že skoraj polovico denarja s svojim možem zabunkala, dokler ni policija prišla viru tega denarja na sled in je nepošteno najditeljico prišla. — Iz Maribora. Zginil je neznan kam 18letni Eylertov ključavničarski vajenec Franc Prevolshek. — Iz Maribora. V tukajšnji kadetnici bodo letos poslednji kadete slovesno zapirali kot častnike. Potem se bode zavod popolnoma uredil kot vojaška višja realka; kadeti gredo v graško in dunajsko kadetnico. — Iz Gradca. Neki Anton Senger, 20 let stari pilarski pomočnik, je na Dunajski cesti iz ljubosumnosti obstrelil svojo ljubico 18letno delavko Rozo Jurkovič in njeno sestro Marijo.

Koroško.

Celovški obč. svet rešuje nemštvo. V zadnji seji je občinski svet sklenil, dati »Südmarki« 1500 kron kot jubilejski dar z motivacijo, da še nikdar ni bila potreba, naglašati nemštvo, tako nujna, kakor ravno letos. Menda so celovški mestni očetje ravno letos še preveč glasno naglašali svoje nemštvo. »Südmarka« je razvila zdaj na Koroškem zelo živahno in energično delovanje. Predvsem naseljuje med slovenskim prebivalstvom nemške obrtnike, skuša pa tudi vhitapiti k slov. obrtnikom in kmetovalcem nemške delavce, ki se navidezno delajo za Slovence. Pa jih bodo Slovenci skoro gotovo še pravočasno spoznali.

Drobne novice. V Rablski potok je 22. t. m. padla devetletna Ana Skarič, rudarjeva hči. Drugi dan jo je našel v vodi rudar Strobl. — V Manji vasi pri Kotju se je 21. t. m. ustrelil lovec Anton Kneer, doma iz Eggenberga pri Gradcu.

Primorsko.

Dva poskušena samomora. V sredo je skočil korporal 47. pešpolka Čeh v Gorici z drugega nadstropja vojašnice na Travniku. Obležal je težko poškodovan. — V Kanalu pa je nekemu vojaku odneslo spodnjo čeljust, ko si je sprožil puško pri grlu v glavo.

Orkan v Trstu. Zadnji orkan torej ni zahteval nobenih človeških žrtev. kakor so prvotno mislili. Tudi miljska ribiča Stefe, oče in sin, o katerih so mislili, da sta utonila, ki je izbruhnila nevihta, sta se rešila na neki parnik in se potem vrnila domov.

S kakšnim orožjem se bore Italijani v Istri. V Baratu na Kanfarniščini živi vzoren kmetovalec Božo Burič Miljas, ki je obenem tudi dober Hrvat. Italijani ga vsled tega sovražijo. V noči dne 11. t. m. so mu porezali 6000 plodnih ameriških trt, to je: vse obnovljene vinograde. Škoda znaša več nego deset tisoč kron.

Mlad požigalec. Koncem meseca junija je skoro sleherni dan gorelo v gozdnih nasadih pri Frnetiču. V soboto je opazil gozdni čuvaj Janez Malalan nekega dečka, ki je zažgal grmičevje ter nato pobegnil. Čuvaj ga je dohitel ter oddal policiji. Ta je dognala, da je mladi požigalec enajstletni Franc Zamrav iz Frnetiča, ki je 17krat zažgal, tako, da je zgorelo 5000 kvadratnih metrov gozda.

Stavka v tobačni tovarni na Reki. V tobačni tovarni na Reki stavka 400 delavcev. Ti delavci so namreč delali v akordu, čim več smotk so izdelali, tim več so zaslužili. Ravnateljstvo pa jim je dajalo samo gotovo množino tobaka na razpolago, tako da niso mogli napraviti preveč smotk. Iz Budimpešte pride te dni komisar, ki bo skušal poravnati spor.

Drobne novice. Poročali smo pred dnevi, da je policija v neki tolerančni hiši v zagati del Formo našla in zaplenila kovčeg, ki ga je bil tam pustil neki neznanec, ki je pobegnil, ko je zagledal policijskega stražnika. V kovčegu je bilo mnogo dragocenosti. Policija je zdaj dognala, da je bil kovčeg ukraden v Benetkah italijanskemu podpolkovniku konjenice, Alojziju Manfrediju in da je tat njegov sluga, 22 letni begunc avstrijske mornarice Ivan Gadok, doma iz Krakovega. — V Škorklju so afetirali Georgija Horvata, inkasanta lista »Piccolo«, ki je imel svojega desetletnega sinčka z močno verigo privezanega na kol na dvorišču in sicer od pol dneva pa do poldesetih zvečer, ko ga je rešil policijski stražnik.

Dnevne vesti.

+ Ljubljana v soboto in v nedeljo. Splošna vznemirjenost, ki jo je povzročila avstrijska nota, ki je bila podobna ultimatumu, se je v soboto popoldne zopet nekoliko poglobila, ker so bile prišle z Dunaja pomirljive vesti. Vsakdo je mislil, da se je Srbija popolnoma podvrgla in da se bo torej nastalo nasprotje zlepa poravnalo. Toda že v večernih urah sobote je prišlo drugo poročilo, da je namreč pretrgana diplomatska zveza med Avstrijo in Srbijo, da je srbski odgovor na avstrijski ultimatum nepovolen in da torej lahko vsako uro nastopi vojno stanje. Ob enem se je tudi izvedelo, da je odredjena delna mobilizacija avstrijske armade. Torej je bilo seveda vse pokonci in naval na »Narodno tiskarno« je bil naravnost velikanski. Ljudje so se kar trgali za posebno izdajo našega lista. Vojna je stvar, ki sega globoko v vsakdanje življenje in naravno je torej, da je bila noč od sobote na nedeljo precej živahna. V nedeljo zjutraj so presenetili Ljubljano oblastveni lepaki, nabiti na vseh zidovih. Lepaki so naznanili delno mobilizacijo. Lahko si je predstavljati, kak vtis je to napravilo; zdaj je občinstvo spoznalo vso resnost položaja, posebno ker je v mestu toliko občeznanih ljudi, ki so poklica-

ni pod zastavo. Velika večina poklicanih je odšla na svoje mesto že v nedeljo popoldne, drugi pa danes zjutraj. Četudi sega mobilizacija globoko v rodbinske, službene in sploh materijalne razmere prizadetih, in četudi je kanila marsikaka solza, vendar se mora reči, da so se poklicani vsi z veseljem odzvali pozivu pod zastavo in porabili marsikako priliko, da posvedočijo svoje patriotično mišljenje.

+ Silna težava za časopisje. C. kr. deželno pravdnštvo v Ljubljani je odredilo, da je vse časopise predložiti pristojnim oblastvom tri ure prej, predno izidejo. To se pravi, da bomo smeli naš list odslej šele tri ure potem, ko je bil predložen cenzuri, izdati in razposlati. Nečemo sicer naredbi c. kr. deželnega predsedništva nič ugovarjati, a opozoriti moramo občinstvo, da je s to naredbo silno otežkočeno izdajanje vseh listov. Naš list se bo seveda vsak dan zakasnil in torej prosimo potrpljenja. Ob sebi se razume, da v takih razmerah tudi posebni izdaji ni več mogoče prirejati.

+ Narodno ženstvo ljubljansko se je danes po deželnem odborniku in podžupanu gosp. dr. Trillerju postavilo vladi na razpolaganje za samaritska dela ter prosilo, naj bi stopila njena ekscelencija gospa baronica Schwarz na čelo te organizaciji. Gospod deželni predsednik je to z zadovoljstvom na znanje vzel in izjavil, da je ob sebi umevno, da njegova soproga prevzame načelstvo.

+ Vloge pri denarnih zavodih. V kritičnih časih in zlasti v vojnih časih se dajo ljudje lahko razburiti in posebno rada jih obode skrb za denar, ki ga imajo naloženega v hranilnicah in v posojilnicah. V tem oziru je pač vsaka skrb popolnoma neutemeljena. Vloge pri zavodih so popolnoma varne in se ni treba zanje prav nič bati. Najmanj pa je misliti, da bi država segla po vlogah v hranilnicah in v posojilnicah. Država prvič sploh ne more seči po tem denarju, ki je vendar naložen v hišah in na posestvih, drugi jih pa to sploh na misel ne pride, ker ima za slučaj vojne vse polno drugih sredstev na razpolaganje. Vlog v hranilnicah, v bankah in posojilnicah se ne more dotakniti ne prijatelj ne sovražnik, nikdar in nikoli. To je vlada že dostikrat sama priznala, kakor je tudi priznala, da je denar v teh zavodih popolnoma varen. Sicer si pa lahko vsak misli, da se je država za slučaj vojne tudi z denarjem dobro preskrbel in da ga ima ogromno mnogo na razpolaganje. A če bi trajala vojna dlje časa, si država lahko preskrbi posojila pri velikih dunajskih in budimpeštanskih bankah, no in če bi že vsega zmanjkalo, lahko zniža kupon (obresti od državnih dolgov) in ima spet milijone na razpolaganje. Na to torej sploh ni misliti, da bo vlada segla na privatno imetje; to je izključeno in zato je vsaka skrb za vloge pri hranilnicah, bankah in posojilnicah popolnoma nepotrebna.

+ Stroški za vojsko. Vlada je z denarjem za slučaj vojne dobro preskrbljena. Se od zadnjega posojila ima nad 200 milijonov kron na razpolaganje in ima vrhu tega enako vsoto denarja naloženega. To je že ogromno mnogo. Tekom prihodnjih dni pa bo avstrijska vlada izdala za 300 milijonov kron zakladnic in ogrska vlada za ravno tako vsoto. Doseženo je že sporazumljenje z velikimi bankami in je torej za vsak slučaj za vse preskrbljeno.

ništvo.

+ Straženje železniških prog. C. kr. vlada je izdala sledeče obvestilo: V svrhu varstva železniških prog se je uredilo, da bodo železnice zastražene po vojaških stražah. Se je preprečilo nezgode, opozarja se občinstvo, da imajo straže strog nalog, takoj uporabljati orožje proti vsakemu, kateri se ne bi ustavil na prvi tozadevni poziv.

+ Omejitev brzojavnega in telefonskega prometa. V uradni »Wiener Zeitung« je izšlo več cesarskih naredb, ki se tičejo poštnih pošiljatev v vojnem času, zaščitne podjetij, važnih za državo, omejitve telefonskega in brzojavnega prometa in odškodnine za službe in živila. Naredba glede omejitve brzojavnega in telefonske-

ga prometa in nadzorstva nad tem prometom določa med drugim: Vse brzojavke so podvržene posebni uradni cenzuri. Odpošiljatelj privatnega telegrama je dolžan zapisati na brzojavnem blanketu svoje ime in svoje stanovanje. Brzojavke privatnikov v tajnem dogovorjenem ali šifriranem jeziku, privatni telegrami s skrajšanimi izrazi trgovske korespondence, brzojavke brez besedila, brzojavke z datimi vojaške vsebine se ne smejo odpravljati, v slučaju pa da dospo, se ne smejo dostaviti adresatom. Privatne brzojavke z vojaškimi vestmi se pripuščajo samo, ako niso iz vojne tiskovnega urada c. in kr. najvišjega armadnega poveljstva ali od tiskovnega urada c. in kr. vojnega ministrstva pripisano pripombo »odobreno od vojnega tiskovnega urada« ali »odobreno od tiskovnega biroa vojnega ministrstva.« Takšne brzojavke se smejo oddati samo pri glavnem brzojavnem uradu na sedežu vojnega tiskovnega urada ali pri brzojavni centrali na Dunaju. Ako zahtevajo vojaški interesi, se lahko brzojavni uradi začasno zatvorijo za privatni brzojavni promet. Telefonska predaja brzojavk in predaja brzojavk potom pošte je popolnoma ustavljena. Interurbani telefonski promet je za privatne razgovore popolnoma ustavljen.

— **Patriotična manifestacija.** Včeraj zvečer je salezijanska godba svirala po Ljubljani. Spremljala jo je ogromna množica, ki je navdušeno klicala: »Živela Avstrija!«.

— **Dunajska borza** bo z ozirom na politični položaj danes, jutri in jutrišnjem zaprta.

— **Dan» ustavljen.** Vlada je prepovedala nadaljnje izhajanje časopisa »Dan«.

— **Današnji dan** ostane pač v trajnem spominu vsakemu Ljubljančanu, kajti takega življenja v mestu pač še ni bilo. Prišlo je v mesto ogromno mnogo ljudi, ki so poklicani k vojakom, rezervistov in črnovojnikov. Po vseh ulicah šumi, tudi in tam se čuje veselo petje, reči se mora, da gre narod zmagati gotov pod zastavo in je z radostjo pripravljen na boj. Z rezervisti in črnovojniki je prišlo seveda tudi mnogo žena in otrok v mesto, tako da je vrvenje po ulicah nad vse živahno.

— **Zvišanje obrestne mere.** Avstro-ogrska banka je včeraj sklenila zvišati obrestno mero za en odstotek.

— **Varnost hranilnih vlog za časa vojne.** Priporočamo to brošuro, v kateri je dokazana popolna varnost hranilnih vlog tudi za časa vojne. — Stane 30 v, po pošti 35 v, 100 komadov 20 K. Dobiva se pri Rudolpu Šega, Ljubljana.

— **Varstvo golobov - pismo.** Prijeti se, da se golobi - pismo nosi neoprevidno posejdujejo, love in usmrte. C. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani objavlja v varstvo golobov - pismo nosi sledeče: 1. Vsak posestnik golobov-pismo nosi mora število istih takoj c. kr. policijskem ravnanstvu prijaviti. 2. V zmislu § 389. spl. drž. zak. mora vsakdo vjetega ali najdenega goloba-pismo nosi kot najdeno stvar pri c. kr. policijskem ravnanstvu oddati. 3. V zmislu § 383. spl. drž. zak. ne sme nihče tujega goloba-pismo nosi usmrtiti. Prestopki tega razglasa se bodo po obstoječih predpisih kaznovali.

— **Voda podira kanal.** Včerašnji naliv je podiral kanal med Kirbishevo hišo in hišo Filharmoničnega društva. Voda je odtrgala in odnesla tudi del stopnic in ves zid in zemljo ob vodi. Izpodkopani pa sta precej tudi obe hiši, vendar pa ni nevarnosti. Vsi velikega naliva so morali z deskami zagraditi cesto ob Kirbishevi hiši in ob hiši Filharmoničnega društva, da ni voda vrla v hiše.

— **Osuševanje Barja.** Velika dela za osuševanje Barja so ustavljena, ker so inženirji večinoma poklicani v vojaško službo in ker so tudi konje večinoma vzeli za armado.

— **V deželno bolnico ljubljansko** se od dne 27. julija naprej do preklica sprejemajo le nujni slučajji.

— **Oražen — darovalec.** Cenjenemu uredništvu dnevnika »Slovenski Narod« v Ljubljani, Knaflaova ulica 5. Z ozirom na notico, izšla v Vašem listu št. 157 z dne 11. julija 1914 pod naslovom: »Klerikalni župan v preiskavi radi goljufije«, prosim podpisano županstvo, da v zmislu § 19. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 iz leta 1863., objavite v postavno določenem roku sledišči uradni popravek, tako glede »rodozora uvrstitve, kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila iztisnjena uvodoma navedena notica: Ni res, da je prodal župan Oražen svet, ki ni bil njegov ter vtaknil kupnino v svoj žep, ampak res je, da je odstopil Oražen del svojega zemljišča par. št. 148/1 kat. obč. Vodnat, občini Moste za javno pot. — Županstvo občine Moste pri Ljubljani, dne 24. julija 1914. — I. Orehek.

V Mostah pri Ljubljani je umrl nadbudni sin Adolf gospoda Firma. Naše sožalje.

V Sredstvi je umrl g. Ivan Pogorelec, c. kr. poštini adjunkt v p. Vzornemu rodoljubu in neumornemu delavcu za Ciril in Metodovo družbo blag spomin.

Ne bojte se za hranilne vloge!

Od pristojne oblasti smo dobili v objavo to-le: Ker se je zaukazala delna mobilizacija, kar pa še ni vojska in tudi ni treba, da bi gotovo vojna vsled tega izbruhnila, se je zopet bati, da nastopi govorica, da naj ima ob času vojske vsak človek svoj denar le pri sebi. Denar pri hranilnicah, posojilnicah in bankah po tej govorici ni varno naložen, ker si ga more država oblast ali pa sovražnik prisvojiti in tako varčne ljudi ob njih premoženje spraviti. Da bi si mogla državna oblast ta denar prisvojiti, je popolnoma izključeno, ker imamo člen 5. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, po katerem je lastnina nedotakljiva. Kar se tiče bojazni, da bi nam mogel denar vzeti sovražnik, je ravno tako prazna. Mirovna konferenca v Haagu je mednarodni pogodbi določila, da je oseba in občinska lastnina nedotakljiva.

Kak namen pa imajo hranilnice in je-li denar pri teh naložen varno? Hranilnice imajo namen v pospeševanje delavnosti in varčnosti dajati vsakemu priliko, nalagati prihranjeni denar varno in kot kapital na obresti in ga zopet dvigati. Da je denar pri hranilnicah popolnoma varno naložen, za to skrbi državna oblast sama, ker ima pri vsaki hranilnici svojega cesarskega komisarja, ki pazi na hranilnično poslovanje. Denar, katerega zaupajo ljudje hranilnicam, seveda ne leži ves v hranilnicah, ker bi sicer ne nosil nikakih obresti. Hranilnici zaupani denar izposojuje se zopet dalje proti obrestmi. Kako pa se sme posojevati, to je po zakonu natanko določeno in sicer tako, da je izposojeni denar popolnoma varen. Hranilnični denar izposojen je po največ na zemljišča in sicer tako, da se sme le dve tretjini vrednosti dotičnega zemljišča obremeniti. To je, ako je zemljišče vredno 12.000 K, sme hranilnica le 8000 K posoditi. Pri hišah le do polovice vrednosti, to je na hišo, ki je vredna 12.000 K, sme posoditi hranilnica le 6000 K. Za druga posojila so še bolj strogi predpisi.

Zato se lahko reče, da je denar, ki ga je hranilnica izposodila popolnoma varno naložen. Vložnikom hranilnice se za njihov denar torej ni treba popolnoma nič bati. To, kar velja ob času miru, velja tudi ob času vojske, ker si nihče niti državna oblast, niti sovražnik, ne bo upal si prisvojiti zasebno last.

Tisti, ki svoj denar iz hranilnic in posojilnic dvigne in ga hrani doma, ne izgubi le obresti, ampak pride tudi lahko ob svoj denar, če ga doma tudi še tako varno hrani. Ne glede na to, da se mu denar lahko ukrade, uniči se ta tudi na drug način na pr. po požaru ali izgubi itd.

Pri dvigavanju denarja o velikem navalu pa je nevarno, da morajo hranilnice svoj izposojeni denar dolžnikom odpravljati, ker sicer niso v stanju vrniti denarja vložnikom. Posledica tega pa je za dolžnike zelo usodna, ker se ravno ob vojskem času denarja hitro ne more dobiti in zadnja posledica je, dražba — kant.

Ker je tedaj denar v hranilnicah in posojilnicah popolnoma varno naložen, dočim ga doma ne morete tako varno shraniti in ker z dvigavanjem ne le sebi, ampak tudi svojim sobratom škodujete, pozivljamo ljudstvo, da svoj pri hranilnicah in posojilnicah naložen denar, ako ga neobhodno ne potrebuje še nadalje pusti pri hranilnicah.

Oni pa, ki raznašajo neosnovano govorico, da ob vojskih časih denar pri denarnih zavodih ni varno naložen, se bodo brez ozira naznanili sodišču, da jih kaznuje po § 308 kaz. zak., ki pravi:

»Kdor z javnim razglasevanjem troši lažnjive, za javno varnost vznemirjujoče vesti, ki niso podprte, ali take govorice naprej raznaša, je kriv prestopka, ki se kaznuje s strogim zaporom od 8 dni do 3 mesecev.«

Društvena naznanila.

Zagorje na Pivki. 40letnica Bralnega društva se boče letos, dne 6. septembra na slovesen način praznovala. Posrečilo se nam je dobiti lep senčnat prostor. Pripravlja se nastop raznih sokolskih društev. Pri-

prave se že pridno vršijo. Sosedna društva se prosijo, da se na to ozirajo.

Razne stvari.

* **Stavka v Rusiji.** V Varšavi stavkajo delavci petdesetih tovarnov. Število stavkajočih znaša 15.000. V Rigi so zopet začeli delati po tovarnah in tiskarnah. Tudi v Petrogradu so v nekaterih tovarnah in tiskarnah začeli z delom. V delavskih delih mesta vlada mir in ni prišlo do nobenih spopadov več. V Odesi je stavka končana.

* **Atentat na Khediva v Egiptu.** Iz Carigrada poročajo: Ko je v soboto odšel Khedive iz porte, kjer je obiskal velikega vezirja, je neki mlad Egiptanec večkrat ustrelil nanj ter ga lahko ranil. Tudi njegov zet je bil ranjen. Napadalca je adjutant usmrtil. Atentator je sin Mehmeta Mazkar Paše, gojenec trgovske mornariške šole. Imenuje se Mahmut Mazkar in je star komaj 20 let. Streljal je iz dveh revolverjev. Drugi pravijo, da sta dve osebi streljali, da pa je en napadalec pobegnil. Ranjen je bil tudi neki otrok, ki je šel mimo Khediva, ko je bil atentat izvršen.

* **Nevesta brez rok.** Iz Brooklyna poročajo: Tu se je vršila čudna poroka. Poročila sta se Karel Gerardy in Marija Loriani, oba mlada in lepa. Ko jih je tajnik poročnega urada hotel zapriseči ter rekel: »Vzdignite svojo desno roko!« je postala nevesta rdeča ter sramežljivo povesila oči. Ni imela namreč rok. Ko je uradnik izvršil poročno ceremonijo ter hotel nataktni novoporočencema prstana, je zopet nastala težkoča. Uradnik je nato ves v skrbeh vprašal: »Toda poročno pismo morate vendar podpisati.« Ženin je nato nekaj zašepetal uradniku ter nato sam podpisal dokument. Nato je nevesta izšla čevlji, prišla s prsti na nogah pero ter podpisala pismo. Nevesta je bila namreč »čudež brez rok« iz nekega velikega ameriškega cir-kusa.

* **Grozna nevihta.** Iz Luhačovic poročajo: 24. t. m. je po tukajšnji okolici razsajala grozna nevihta. Ker je nevihta prišla hitro in nepričakovano, se ljudje na polju niso mogli pravočasno rešiti. V Ludkovicah je iskalo več slovaških delavcev, ki so delali na posestvu grofa Serenya, zaščitja v leseni baraki. Vihar pa je prevrnil to barako ter pokopal osebe, ki so iskale v baraki zaščito. Še le po dolgem času se je posrečilo izvléči ponesrečence, ki so bili pod razvalinami. Stiri osebe, dve ženski, en petletni deček in ena šestmesečna deklica, so bile ubite, sedem oseb pa težko ranjenih. Poškodovanih in ubitih je bilo tudi več konj in volov.

* **Kolikokrat je naša armada zasedla Beograd.** Srbski Beograd je prišel prvič v roke avstrijske armade za časa vojne svete lige proti Turkom koncem sedemnajstega stoletja. Zavzeli so ga l. 1688. Naša zmogovita armada je l. 1689. zavzela tudi Niš in Vidin. Cesarjski general grof Piccolomini je zasedel Prištino, Prizren in Peč. Njegova armada je vpeljala Skoplje. L. 1690. se je avstrijska armada umaknila. Srbi, ki so pomagali avstrijski armadi, so se tedaj preselili na Ogrsko. Nato je bil Beograd zopet 27 let pod turško vladjo. Pod vladstvom Karla VI. se je začela nova vojna s Turki in slavni vojskovodja prin Evgen Savojski je zmogovito korakal 16. avgusta l. 1717. v Beograd. Vojna je z uspehom končala in v miru v Požarevcu je morala Turčija odstopiti Avstriji severno Srbijo do južnega brega srbske Morave. Ustanovili so srbsko kraljestvo, na čelu katerega je ostal vojaški guverner. Za časa avstrijske vlade so začeli z rudarstvom, steklarstvom in svilarstvom v Srbiji. Dežela pa je bila vsled vojne zelo opustošena. Tako so v tedanjem srbskem kraljestvu l. 1721 razen Beograda našli 6020 posestev in 30.000 prebivalcev. L. 1722. so dosegli najvišji donos davkov, namreč 105.000 goldinarjev. L. 1739. je bilo srbsko kraljestvo zopet izgubljeno. Cesarjska armada je podrla begradske utrdbe ter izročila mesto Turkom. Turški polumesec je vladal na Beogradu do l. 1789, ko ga je general Lavdon pod vladjo Jožefa II. zopet zavzel. Od Srbije so zasedli večji del nego l. 1717. Toda v miru Svištenskim l. 1791. so zopet vse, z Beogradom vrnil Turčiji. V 19. stoletju ni Avstrija več napadala Turčije. Da, zavrnila je celo predlog Napoleona I., da se razdeli Balkan.

Brzojavna poročila.

Srbski odgovor na avstr. noto. Dunaj, 27. julija. Poslanik Giesl je ob svojem povratku dne 26. t. m. predložil ministrstvu zunanjih del srbski odgovor na avstrijsko noto. Ta odgovor skuša vzbujati napačno mnenje, kakor da bi bila srbska vlada pripravljena avstrijske zahteve izpolniti v največji meri. Ta nota je

polna duha neodkritosrčnosti in razvidno je iz nje, da srbski vladi ne gre za to, da bi napravila konec kazni vrednemu priznanašnju velerbske propagande proti monarhiji. V obče je v odgovoru toliko pridržkov, da so brezpredmetne tudi dejanske koncesije, h katerim je sicer pripravljena srbska vlada. Pred vsem je srbska vlada z ničevno pretvezo odklonila našo zahtevo, da se udeležimo naši c. kr. organi poizvedb in preiskav glede izsleditve na srbskih tleh se nahajajočih udeležencev komplota z dne 28. junija. Takisto je obljuba, da bo srbska vlada pobijala monarhiji sovražno časopisje, enaka direktni odklonitvi. Naše zahteve, naj srbska vlada razpusti organizacije, katerih smoter je protiaustrijska propaganda, in poskrbi, da se takšne organizacije ne bodo v bodoče snovale, Srbija sploh ni upoštevala. Ker so naše zahteve najmanj, kar sploh moremo zahtevati, da si ohranimo mir in red na jugovzhodu monarhije, moramo srbski odgovor na našo noto smatrati kot nezadovoljiv.

Sicer se tudi srbska vlada sama zaveda, da je njen odgovor nezadovoljiv, ker predlaga koncem svoje note, naj se rešitev konflikta izroči posebnemu razsodišču in ker je že tri ure pred oddajo odgovora odredila mobilizacijo vse srbske armade.

Patriotične manifestacije.

Dunaj, 27. julija. Tu so se včeraj vršile velike patriotične manifestacije. Župan je proslavljaj zvezniško zvestobo Nemčije in Italije. Tudi v Pešti, v Sarajevu in drugih mestih so bile sijajne patriotične manifestacije.

Ruski poslanik na Dunaju.

Dunaj, 27. julija. Ruski poslanik pl. Sebeko, ki je bival na dopustu, se je vrnil semkaj.

V Rimu še upajo!

Rim, 27. julija. »Popolo Romano« piše: Še vedno upamo, da se bo na temelju miroljubnih nasvetov ruskega carja in pametnega predurka srbskega ministrskega predsednika posrečilo mirnim potom rešiti avstrijsko-srbski konflikt. To upamo tembolj, ker slone zahteve Avstrije na pravičnosti in poštenosti.

Prvi spopad.

Dunaj, 27. julija. Korespondenčni bureau javlja: Pri Temež-Kubinu so srbski vojaški oddelki, ki so se nahajali na donavskih parnikih, streljali na naše vojske, ki so nazaj streljali. Prišlo je dokaj vročega boja.

Srbska narodna skupščina.

Rim, 27. julija. Agenzia Stefani javlja iz Belgrada: Srbska narodna skupščina se sestane danes 27. t. m. v Nišu.

Gospodarstvo.

— **»Prve gorenjske obrtne razstave«** v Radovljici slavnostna otvoritev bo v nedeljo 26. julija 1914. ob 11. uri dopoldne v šolskem poslopju v Radovljici. Razstava, ki je prirejena pod pokroviteljstvom dež. predsednika barona Schwarza, ostane odprta do 30. avgusta in sicer vsaki dan od pol 9. do 12. ure, popoldne pa od pol 2. ure do 5. ure. Ob nedeljah pa od 8.—12. ure, popold. pa od pol 2. ure do 12. ure, popoldne pa od pol 2. ure do 6. ure. Vstopnina 30 vinarjev.

— **IX. avstrijski vinorejski kongres** v Gorici 1914. V času od 5. do 13. septembra 1914 bo v Gorici devet avstrijski vinorejski kongres. Statut kongresa, spored in razstavn red so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Podgorazdov 20 K, katere so nabrali celjski narodni dijaki. — G. Srečko Bisail, c. kr. sodnik-predstojnik v Kobaridu je nakazal 77 K 20 vin. »domu na altar«, katere so nabrali kobaridski narodnjaki namesto odhodnice fin. komisarju Frančišku Umeku, ki je odšel v Koper. V tem znesku je vstetil tudi onih 20 K, katere je naklonil v to svrhu g. Umek. Ga. Olga Frandoliceva v Kobaridu je poslala 8 K, katere se je nabralo ob priliki smrti fin. rescipijenta g. And. Pipana mesto venca v družbi pokojnikov koleg in gg. podčastnikov tam. planincev. — G. Martin Žmavc, c. kr. okr. stražmešter, Cajnice v Bosni jo poslal 25 K 50 v, katere so darovali gg. Rade Jovanović, trg. 10 K kot. or. stražm. Martin Žmavc 5 kron, I. Vomit 2 K, orož. Fr. Juraj in J. Bigelnik po 1 K, orož. Albin Strus 1 K, Ed. Guštin 50 v. — Varno delujoča podružnica na Savi pri Jesenicah priredi 9. avgusta t. l. veliko veselico, ob kateri priliki se blagoslavlja podružnična sestava. K tej zanimivi slavnosti so povabljene

vse C. M. podružnice in narodna društva, pa vsi Slovenci. Smatramo to slavnost kot nekaj narodni tabor. — Tvrška I. Keber, Tacen pri Ljubljani je poslala zopet vsoto 200 K od prodanega čistila (kreme) za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Veliko je še trgovcev, ki se štejejo za narodne, vendar nočejo naročiti, oziroma vpeljati te kreme, češ, da je tuji izdelek cenejši. Apelliramo toraj na slavno občinstvo in vse prijatelje naše šolske družbe, da povsod zahtevajo v trgovinah izrecno kreme v prid naši družbi.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. julija: Ivan Stricelj, bivši hlapec, 85 let, Radeckega cesta št. 9.

Dne 24. julija: Justina Zgonc, hči sobnega slikarja, 4 leta, Streliška ulica 10.

V deželni bolnici:

Dne 19. julija: Južina Katarina, poljedelska dmnarica, 52 let.

Dne 19. julija: Anton Knaus, žagar, 60 let, Draga.

Dne 22. julija: Karel Kampič, delavec, 17 let, Tržič. — Uršula Kačar, tovarniška delavka, 78 let, D. M. v Polji. — Angel Vižentin, zidarski pomočnik, 36 let, Selo.

Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Liliskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Ko., Detin na Labi

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno sprito svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za racionalno gojenje polti in lepote. Na tisoče priznanih pisem. Mnogo odklikovanj. Pozor pri nakupu. Pazite izrecno na označilo »s konjičkom« in na polno firmo! Po 80 h v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako je Bergmannova lilijaska krema »Manera« (70 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok. 954

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm

Jul	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
25.	2. pop. 9. zv.	729.2 729.5	26.2 19.5	sr. jug. sl. jzah.	del. oblak.
26.	7. zj.	729.9	14.2	.	nevihta
27.	2. pop. 9. zv.	728.7 728.3	18.6 15.3	sl. jzah. sr. zah.	pol. oblak. oblačno
27.	7. zj.	730.3	11.4	sl. vzh.	oblačno

Srednja temperatura sobote 20.4° norm. 19.9° nedelje 16.0° norm. 19.9° Padavina v 24 urah 11.3 mm in 32.7 mm. — Minutno noč je močno deževalo.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani sin

ADOLF

v petek, dne 24. julija ob 5. uri popoldne v 19. letu svoje starosti nagle smrti preminul.

Moste pri Ljubljani, 25. julija 1914.

2878 Žalujoča rodbina Firm.

Za ljubeznjivo sočutje ob svoji boli prosita sprejeti najudanejšo in najprisrčnejšo zahvalo rodbina

Stedry in I. pl. Schwab.

Prevzame se telefon!

Pomnilo pod »poštini predal 474, Ljubljana. 2876

Nizke cene!

Kupujte in naročajte suhno, modno blago, perilo l. dr. pri

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Starjarska ulica 4

&

Vseobecno znano.

V imenu vseh sorodnikov, prijateljev in znancev javljamo tužno vest, da je naš vzorni narodni delavec, gospod

Ivan Pogorelec

c. kr. poštni pristav v p. in predsednik tukajšnje podružnice Sv. Cirila in Metode.

danes ob pol. 3. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu preminul.

Pozemski ostanki prebalega pokojnika se prenesejo v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Trajen in blag mu spomin. Skromno je živel in skromna smrt je bila njegova zadnja želja, zato se venci v prid družbi Sv. Cirila in Metode hvaležno odklanjajo.

SODRAŽICA, dne 26. julija 1914.

Žalujoči ostali.

Gospodična

stara 18. let, išče po dovršeni trgovski šoli primerno službo kot kontoristinja, knjigovodkinja itd., vešča slov. in nemškega jezika in nemške stenografije. Kdo, pove upr. „Slov. Nar.“.

2867

Večje stanovanje

v Ljubljani, tudi v kaki vili, z 4. 5 ali več sobami in pritliklinami se išče za novembarski termin ali za pozneje.

2879

Naslove in visočino najemščine naznaniti je upravištvu „Slov. Naroda“ pod šifro „Večje stanovanje/2879“.

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROŠKO.

LOVSKE PUŠKE-STRELJIVO. POPRAVILA. REVOLVERJI. ITD. ITD.
CENIK 1914.

1329

Modni salón

Joane Schiller, So. Petra cesta 29

priporočila veliko izbero izgotovljenih dunajskih damskih in dekljskih slavnih

praznih oblik in nakita.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin belam Rla Vaših kurjih očes, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K 3 lončki 2 50 K. Emony, Kaschau (Kassa) 1. Post. 12/736 Ogrsko.

628

Kavarna

vso noč odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

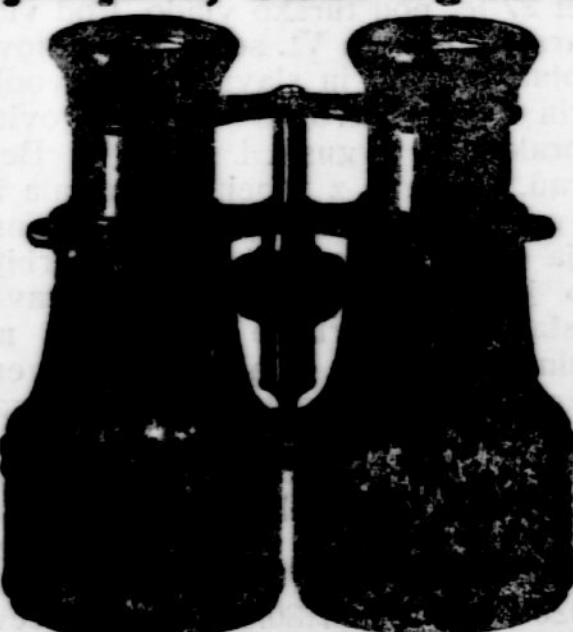
TOVARNA
ZAMAŠKOV
JELAČIN & KO
LJUBLJANA

NAJSOLIDNEJŠA in NAJCENEJŠA
POSTREŽBA ELEKTRIČNI OBRAZ.
DIREKTI UVOZ PROBKOVIN
IZ ŠPANIJE in PORTUGALSKE.
ZAHTEVAJTE VZORCE!

Fr. P. Zajec

izprašan optik,
zalagatelj c. kr. armade, vojne mornarice, domobrancev itd.

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Očala in ščipalniki po strokovnjaških in zdravniških predpisih. — Z elektr. obratom moderno urejena delavnica. Najnovejši cenik brezplačno!

Nova enonadstropna VILA

v Savinski dolini, 10 minut od večjega urga in železniške postaje, 5 sob, 1 vel. salon z balkonom, kuhinja, klet, shrambe; solidno gospodarsko postopje, obokani hlevi in klet; sadni in kuhinjski vrt, se proda po zelo nizki ceni za K 15.000. Tudi njive in travniki so naprodaj. Polovico kupnine ostane lahko vknjižene. Zelo pripravo za malega trgovca ali penzionista. 2761 Kje, pove upravn. „Slov. Naroda“.

Alojziji Doblekar

naj se zgledi ustmenim ali pismenim potom v glavnem uradu „Slovenske narodne podporne jednote“, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill., radi dedščine za svojim umrli bratom v znesku 250— dolarjev.

2861

Vstop prost. Vstop prost.

HOTEL TRATNIK

Sv. Petra cesta št. 25.

Danes in vsak dan, pri vsakem vremenu opoldanski in večerni

KONCERT

slovite ciganske salonske kapele iz Broda na Savi pod osebnim vodstvom kapelnika g. J. Mihalovića na lepem, velikem vrtu (pri slabem vremenu pod pokrito verando).

Opoldanski koncert od 12. do pol 2. pop. Večerni koncert od pol 8. do 12. zvečer eventualno do 2. ponoči v kavarniških prostorih.

Za mnogobrojen obisk se vljudno priporočata

2874

A. L. Tratnik.

Puch motorno kolo

z dvojno prestavo, 6-7 HP se ceno proda. Naslov v „Anončni ekspediciji“ Hočevar, Ljubljana. 2970

Učenec

zdrav, poštenih staršev, prijetne zunanjosti, s primerno šolsko izobrazbo, veš slovanskega in nemškega jezika se sprejme v manufakturno trgovino Vinko Sket, Ilirska Bistrica (Notranjsko).

2844

Prodajalka

samostojna moč, špecerijske in manufakturne stroke, želi premeniti mesto. Zmožna obeh jezikov. Službovala je kot voditeljica filijalke. Nastopi 15. ali koncem septembra.

Ponudbe pod „Marljiva 20/2865“ na upr. „Slov. Naroda“.

2865

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, krepak in zdrav, se takoj sprejme

v trgovino mešanega blaga Štefan Lapajne, Sp. Idrija

2843

Mlad intelig. mož

razumen in skušen vseh del trgovstva: vina, žganja, lesa, kmetijstva in mehanizma, išče službe kot poslovođa, poleg kake druge koncesionirane obrtnije, kakor gostilne ali trgovine, najraje blizu mesta. Sprejme tudi službo uradnika. Na zahtevo tudi kavgija.

Ponudbe pod „Poslovođa“ na anončno ekspedicijo Hočevar v Ljubljani.

2859

GRAF^{ove}

kocke za govejo juho

nadomeščajo

meso v juhi.

2630

Dobiva se povsod. — Pri nakupu povdarjate izrecno: GRAF^{ove} kocke.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

„Živahna zveza z Ameriko.“

Delniška glavnica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilno knjizico ter na žiro in tekoči račun. Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga. Rentni davek plača banka iz svojega.

Ekompitira: menice, devize in fakture. — Zavaranje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-kredit. — Borzna naročila. — Inkaso.